

Аналіз динаміки та структури зовнішньої торгівлі показав, що за останні роки відбулись конкретні зміни в обсягах експортно-імпортних операцій та зміна самого вектору зовнішньої торгівлі.

Такі тенденції, як скорочення обсягів експортно-імпортних операцій за останні декілька років, незбалансованість та відсутність оновлення структури вітчизняного експорту, втрата стійких та звичних для вітчизняних суб'єктів господарювання торгівельних партнерів, є свідченням незахищеності зовнішньоторговельної сфери країни від впливу різноманітних дестабілізуючих чинників як зовнішнього, так і внутрішнього середовища.

Список використаних джерел

1. Статистичний збірник “Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2013 році” [Електронний ресурс]. – К.: ДП “Інформаційно-аналітичне агенство”, 2014 – 156 с. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ10_u.htm.

2. Статистичний збірник “Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2016 році” [Електронний ресурс] – К.: ДП “Інформаційно-аналітичне агенство”, 2017 – 152 с. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ10_u.htm.

3. Товарна структура зовнішньої торгівлі у 2012 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/zd/tsztt/tsztt_u/tsztt1212_u_bez.htm.

4. Товарна структура зовнішньої торгівлі у 2016 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/tsztt/tsztt_u/tsztt1216_u.htm.

5. Структура зовнішньої торгівлі послугами за 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ztp_kv/ztp_kv_u/ztp_kv_12m2016_u.html.

6. Бураковський І. Український експорт : підсумки 2016 року та погляд в майбутнє / І. Бураковський // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ier.com.ua/ua/publications/articles?pid=5503>.

7. Експорт товарів з України зріс на 24,2% у I півріччі 2017 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=e088269b-fb0f-422a-93af-3690b2ff6b29&title=Eksport TovarivZUkrainiZrisNa24-2-UIPivrichchi2017-Roku](http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=e088269b-fb0f-422a-93af-3690b2ff6b29&title=Eksport%20TovarivZUkrainiZrisNa24-2-UIPivrichchi2017-Roku).

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Лелюк Н. Є., канд. екон. наук, доцент, Баличева І. О., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Сільське господарство є однією з провідних галузей виробництва, яке має свої особливості, однією з яких є використання біологічних активів.

Уже декілька років точиться дискусія між ученими економістами щодо заперечення або підтримки облікових новацій щодо біологічних активів. У сучасній фаховій літературі висвітлено позиції багатьох науковців щодо обліку біологічних активів, зокрема Ф.Ф. Бутинця, В.М. Жука, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцева, Т. Кучеренко, В.Б. Моссаковського, М.Ф. Огійчука, П.Т. Саблука, Л.К. Сука, П.Л. Сука, М.М. Коцупатрого та інших. У своїх

роботах вони надають рекомендації та розкривають методичні підходи щодо ведення обліку операцій в аграрних підприємствах з біологічними активами, їх оцінки та відображення відповідної інформації у фінансовій звітності.

Однак залишається ще багато спірного та неясного. Це зумовлено, по-перше, новизною проблеми, а по - друге – неоднозначністю поглядів різних вчених на шляхи практичного застосування П(С)БО 30 «Біологічні активи».

На сьогодні, фактично залишається багато дискусійних питань щодо обліку біологічних активів, які потребують нагального вирішення. Адже чим швидше будуть вони вирішені, тим ефективнішим буде сам облік у сільському господарстві.

Із запровадженням в дію П(С)БО 30 «Біологічні активи» змінено порядок обліку операцій, пов'язаних із активами, які підлягають біологічним перетворенням. Зміни, в першу чергу, стосуються об'єктів обліку, рахунків бухгалтерського обліку, оцінки, а звідси - нарахування зносу, визначення фінансового результату діяльності господарства.

П(С)БО 30 «Біологічні активи» містить наступні визначення термінів:

1. Біологічний актив – тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди;

2. Біологічні перетворення – процес якісних і кількісних змін біологічних активів;

3. Група біологічних активів – сукупність подібних за характеристиками, призначенням та умовами вирощування тварин або рослин;

4. Додаткові біологічні активи – біологічні активи, одержані в процесі біологічних перетворень.

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» стверджує, що біологічний актив це жива тварина або рослина [3].

Отже, біологічні активи – це живі тварини або рослини, які здатні до біологічної трансформації.

При появі нових об'єктів обліку (біологічних активів) змінилася структура рахунків, їх кількість та назви. Більше того, правильне відображення цих активів на рахунках обліку є справою непростюю, оскільки, один і той же актив може оцінюватись за різною вартістю, в залежності від зовнішніх факторів. Наприклад, довгострокові біологічні активи рослинництва оцінені за справедливою вартістю, чи довгострокові біологічні активи рослинництва оцінені за первісною вартістю, зрілі чи незрілі біологічні активи рослинництва оцінені за справедливою вартістю тощо. Відразу виникають серйозні складності для бухгалтерів пов'язані із тим де саме відображати ті чи інші активи, за якою вартістю, до якого виду активів їх відносити? Це звичайно вносить суттєві труднощі для практичного розуміння.

До моменту зміни чинного порядку обліку в сільському господарстві оцінка «живих» активів здійснювалась за фактичною собівартістю.

Український стандарт передбачає досить складну методику оцінки біологічних активів. Встановлено, що в П(С)БО 30 передбачено застосовувати лише справедливу вартість і, як виняток, первісну вартість, що явно суперечить всій системі бухгалтерського обліку в Україні.

Питання оцінки біологічних активів вимагає детального і обґрунтованого розгляду і узагальнення, адже, при цьому змінюється система не тільки оцінки активів, а і порядок визначення фінансових результатів, що приводить до перебудови звітності окремого підприємства та ускладнює формування зведеної звітності на рівні галузі і країни.

Заслуговує на окрему увагу амортизаційна політика сільськогосподарських підприємств.

Отже, новації в системі бухгалтерського обліку аграрних підприємств викликали значні труднощі в застосуванні їх на практиці.

На більшості сільськогосподарських підприємств аналітичний та синтетичний облік поточних біологічних активів рослинництва відсутній. Формально підприємства ведуть облік поточних біологічних активів рослинництва на рахунку 23 «Виробництво». В річному балансі залишок по рахунку 23 видається як поточні біологічні активи – рахунок 211 «Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю».

Сучасний стан бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах показали, про відсутність будь-яких організаційних підходів з оцінки біологічних активів та їх біологічних перетворень. Оцінка біологічних активів та сільськогосподарської продукції (при її первісному визнанні) здійснюється лише бухгалтерською службою за цінами, що наближені до собівартості продукції за минулий звітний період. У рідких випадках (як правило на великих підприємствах) оцінку біологічних активів за справедливою вартістю проводить відповідна Комісія. У склад якої, окрім бухгалтерів, входять і галузеві спеціалісти.

Крім операцій з сільськогосподарською продукцією та біологічними активами сільськогосподарські та інші підприємства можуть надавати сільськогосподарські послуги, наприклад послуги з передпосівної підготовки полів, посіву і посадки сільськогосподарських культур і т.і.

Оцінка стану ведення бухгалтерського обліку сільськогосподарської діяльності за П(С)БО 30 «Біологічні активи» дозволяє зробити наступні висновки:

1. П(С)БО 30 «Біологічні активи», введений в дію з 01.01.2007 року без належної апробації та узгоджень з існуючою системою бухгалтерського, податкового та статистичного обліку. Закладена у ньому методологія оцінки біологічних активів та сільськогосподарської продукції, визначення фінансових результатів від сільськогосподарської діяльності не відповідає розвитку інституцій аграрного сектору економіки України.

П(С)БО 30 «Біологічні активи» введено в дію поспішно за відсутності інформаційно-методичної підтримки зі сторони держави.

2. Запроваджена П(С)БО 30 «Біологічні активи» нова методологія та методика визначення фінансового результату від сільськогосподарської діяльності є складною для реалізації на практиці, що призводить до недостовірності бухгалтерської звітності.

3. Визначений з трьох джерел фінансовий результат (від первісного визнання, результатів реалізації та переоцінки) не тільки не співпадає з методологією податкового обліку, але і зашкоджує сільськогосподарським підприємствам переходити на пільговий режим оподаткування податком на додану вартість та фіксованим сільськогосподарським податком.

Дослідження стану організації обліку біологічних активів вказують на те, що П(С)БО 30 «Біологічні активи» введений в дію без належної апробації та узгоджень з існуючою системою бухгалтерського, податкового та статистичного обліку. Закладена у ньому методологія оцінки біологічних активів та сільськогосподарської продукції, визначення фінансових результатів від сільськогосподарської діяльності не реалізовується практикою із-за відсутності необхідних для цього інституцій в аграрному секторі економіки України.

Список використаної літератури:

1. Гаврилюк Л.В. Проблеми обліку та оцінки біологічних активів за справедливою вартістю [Ел. ресурс] // Л.В. Гаврилюк. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/17_APSN_2009/Economics/47929.doc.htm

2. Жук В.М. Методологічний супровід застосування П(С)БО 30 «Біологічні активи» // Облік і фінанси АПК. - 2008. - №2.- С.75-83.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 “Сільське господарство” // Міжнародні стандарти фінансової звітності 2004 / Перекл. з англійської за ред. С.Ф. Голова. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2005. – Ч. II. – 1232 с.

4. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затверджена постановою КМ України від 28.10.98 №1706.

ПРОГНОЗУВАННЯ КУРСУ ВАЛЮТИ З МЕТОЮ ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО ВПЛИВУ НА ВАРТІСТЬ ЗАПАСІВ

*Лелюк Н.Є., канд. екон. наук, доцент, Новохатська Ю. В., магістр,
Харківський національний університет міського господарства, м. Харків*

Україна наразі перебуває в умовах економічних реформ, тому питання прогнозування подій на валютному ринку є особливо актуальним як на макро-, так і на мікрорівні. Надійне прогнозування валютного курсу дозволяє правильно оцінювати результати зовнішньоекономічної діяльності, планувати дохідну та витратну частини бюджету, визначати експортні та імпорتنі ціни тощо, розробляти ефективну валютну політику, спрямовану на захист економічних інтересів України. Разом з тим, фінансові інститути, органи влади, комерційні структури часто відчують потребу в отриманні надійної інформації щодо співвідношення курсів валют як в короткостроковому, так і